ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ច្បាប់

ស្ដីពី

តំបន់ការពារធម្មជាតិ

ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/០២០៨/០០៧

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២១ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងបរិស្ថាន
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ ស្តីពីតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ២៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា លើកទី ៧ នីតិកាលទី ៣ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី ១៨ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៨ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភា លើកទី ៤ នីតិកាលទី ២ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុង ដូចតទៅនេះ :

ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.-

ច្បាប់នេះ កំណត់ក្របខ័ណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រង ការអភិរក្ស និងការអភិវឌ្ឍតំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

គោលបំណងនៃច្បាប់នេះ គឺធានានូវការគ្រប់គ្រង ការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ និងការធានាប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

មាត្រា ២.-

ច្បាប់នេះ មានវិសាលភាពអនុវត្តន៍នៅតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដែលកំណត់ដោយបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដែលប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស.រកម.១២៩៦-៣៦ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៦ ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើត និងការកំណត់តំបន់ការពារធម្មជាតិ ចុះថ្ងៃទី ០១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៣ ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើត និងការគ្រប់គ្រងតំបន់ឋបនីយជីវមណ្ឌលបឹងទន្លេសាប លេខ នស/រកត/០៤០១/០៧០ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០១ និងលិខិតបទដ្ឋានផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ៣.-

វាក្យស័ព្ទសំខាន់ៗដែលប្រើប្រាស់ និងមានអត្ថន័យសម្រាប់ច្បាប់នេះ ត្រូវបានកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃច្បាប់នេះ ។

ជំពូកទី ២
ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ

មាត្រា ៤.-

ការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ២ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ។

ក្រសួងបរិស្ថានមានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិជាសេនាធិការសម្រាប់គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ស្របតាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់រដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្សធម្មជាតិក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិនីមួយៗ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ។

ការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវធានានូវសិទ្ធិរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានជនជាតិដើមភាគតិច និងសាធារណជន ដើម្បីចូលរួមក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តលើការគ្រប់គ្រង និងការអភិរក្សជីវៈចម្រុះប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

មាត្រា ៥.-

រដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ត្រូវបំពេញភារកិច្ចសំខាន់ៗដូចតទៅ :

១-រៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រ ផែនការសកម្មភាព និងគោលការណ៍ណែនាំបច្ចេកទេសសម្រាប់គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ

២-លើកការស្នើសុំរៀបចំកែប្រែតំបន់ការពារធម្មជាតិណាមួយ តាមតម្រូវការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ឬ អនុលោមទៅតាមអនុសញ្ញា ពិធីសារ កិច្ចព្រមព្រៀងថ្នាក់តំបន់ និងអន្តរជាតិ

៣-រៀបចំបទប្បញ្ញត្តិ លិខិតបទដ្ឋាននានា ដើម្បីអនុវត្តច្បាប់នេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព

៤-ចាត់វិធានការដើម្បីស្រាវជ្រាវ ទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសលើធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ និងកសាងសំណុំរឿងបញ្ជូនទៅតុលាការ

៥-អប់រំផ្សព្វផ្សាយដល់សាធារណជនក្នុងការចូលរួមថែរក្សា ការពារធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ

៦-រៀបចំកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

មាត្រា ៦.-

មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិមានសិទ្ធិ និងភារកិច្ចសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម :

១-យាមល្បាត ត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំ ទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសធនធានធម្មជាតិគ្រប់ប្រភេទនៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ

២-ត្រួតពិនិត្យលិខិតអនុញ្ញាត និងឯកសារផ្សេងៗ ដែលកំណត់ដោយច្បាប់នេះ

៣-មានវិធានការទប់ស្កាត់ភ្លើងឆេះព្រៃក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ

៤-ត្រួតពិនិត្យរាល់ការនាំចេញ ការនាំចូលនូវប្រភេទសត្វ រុក្ខជាតិ គ្រាប់រុក្ខ-ជាតិ និងសំណាកក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ

៥-ធ្វើការអប់រំផ្សព្វផ្សាយ និងសម្របសម្រួលជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋានជនជាតិដើមភាគតិចក្នុងដំណើរការរៀបចំ និងការអនុវត្តរបស់សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

សិទ្ធិនិងភារកិច្ចលំអិតរបស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ។

ជំពូកទី ៣
ការរៀបចំកែប្រែតំបន់ការពារធម្មជាតិ

មាត្រា ៧.-

តំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវបែកចេញជាប្រភេទដូចខាងក្រោម :

១-តំបន់ឧទ្យានជាតិ

២-តំបន់ដែនជម្រកសត្វព្រៃ

៣-តំបន់ការពារទេសភាព

៤-តំបន់ប្រើប្រាស់ច្រើនយ៉ាង

៥-តំបន់រ៉ាមសារ

៦-តំបន់ស្នូលនៃបម្រុងជីវមណ្ឌល

៧-តំបន់បេតិកភណ្ឌធម្មជាតិ

៨-តំបន់ឧទ្យានជាតិសមុទ្រ ។

តំបន់ការពារធម្មជាតិខាងលើនេះ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ៨.-

ការស្នើរៀបចំកែប្រែតំបន់ការពារធម្មជាតិណាមួយ ត្រូវផ្អែកតាមលទ្ធផលនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ គោលបំណងនៃការគ្រប់គ្រង សិទ្ធិប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ សិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លី និងកត្តាពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ។

ការស្នើសុំរៀបចំកែប្រែតំបន់ការពារធម្មជាតិណាមួយ ត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវ :

១-ការអធិប្បាយអំពីសារៈសំខាន់ខាងផ្នែកជីវៈចម្រុះ សណ្ឋានដី ភូគព្ភសាស្ត្រ ប្រវត្តិសាស្ត្រ វប្បធម៌ និងការអភិរក្សតំបន់ ដែលស្នើសុំរៀបចំកែប្រែតំបន់ការពារធម្មជាតិនោះ

២-ការអធិប្បាយអំពីលក្ខណៈច្បាប់នៃតំបន់ ដែលស្នើសុំរៀបចំកែប្រែតំបន់ការពារធម្មជាតិភ្ជាប់ជាមួយនូវផែនទីមានមាត្រដ្ឋានកំណត់ច្បាស់លាស់ ដែលបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់អំពីទីតាំង ព្រំប្រទល់ និងទំហំនៃតំបន់ការពារធម្មជាតិនោះ

៣-ការបញ្ជាក់ពីគោលបំណងនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់ស្នើរៀបចំ និងការគម្រោងកំហែងចំពោះមុខ

៤-ការសិក្សាលើការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ និងដីធ្លី នៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ

៥-របាយការណ៍អំពីលទ្ធផលនៃការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយស្ថាប័នភាគីពាក់ព័ន្ធ និងតំណាងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដែលមានទីតាំងនៅក្នុង ឬ ក្បែរតំបន់ស្នើសុំរៀបចំកែប្រែតំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

ការរៀបចំកែប្រែតំបន់ការពារធម្មជាតិណាមួយ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ៩.-

រាជរដ្ឋាភិបាល អាចរៀបចំកែប្រែតំបន់ការពារធម្មជាតិណាមួយ ដែលមានសារៈសំខាន់ចំពោះជាតិ និងអន្តរជាតិ ដើម្បីស្នើសុំចូលជាបេតិកភណ្ឌធម្មជាតិពិភពលោក ឬ ថ្នាក់តំបន់ស្របតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ អនុសញ្ញា ពិធីសារ កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ឬ ថ្នាក់តំបន់ ។

តំបន់ការពារធម្មជាតិណាមួយ ដែលត្រូវបានចាត់បញ្ចូលជាតំបន់បេតិកភណ្ឌធម្មជាតិពិភពលោក ឬ បេតិកភណ្ឌធម្មជាតិថ្នាក់តំបន់រួចហើយ រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវមានវិធានការចាំបាច់ ដើម្បីធានានូវការគ្រប់គ្រងអភិរក្សតំបន់ទាំងនោះ ដោយអនុលោមតាមសន្ធិសញ្ញា ឬ អនុសញ្ញាបេតិកភណ្ឌធម្មជាតិពិភពលោក ឬ បេតិកភណ្ឌធម្មជាតិថ្នាក់តំបន់ ។

តំបន់ការពារធម្មជាតិណាមួយ ដែលមានការទទួលស្គាល់ដោយសន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញា ពិធីសារ កិច្ចព្រមព្រៀងថ្នាក់អន្តរជាតិ ឬ ថ្នាក់តំបន់ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ១០.-

រាជរដ្ឋាភិបាល អាចបង្កើតតំបន់ការពារធម្មជាតិថ្នាក់ខេត្ត ក្រុងបាន ។

ការបង្កើតតំបន់ការពារធម្មជាតិថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

ជំពូកទី ៤
ការកំណត់ និងការបែងចែកតំបន់គ្រប់គ្រង

មាត្រា ១១.-

តំបន់ការពារធម្មជាតិនីមួយៗ បែងចែកចេញជាបួន(៤)តំបន់គ្រប់គ្រង :

១-**តំបន់ស្នូល** : ជាតំបន់គ្រប់គ្រងដែលមានតម្លៃខ្ពស់សម្រាប់ការអភិរក្សប្រភេទសត្វ រុក្ខជាតិ ដែលកម្រជិតផុតពូជ ទទួលរងគ្រោះថ្នាក់ គម្រាមកំហែង និងមានប្រព័ន្ធអេកូ-ឡូស៊ីផុយស្រួយ ។

ការចេញ ចូលតំបន់នេះត្រូវហាមឃាត់ លើកលែងតែមន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ដែលមានភារកិច្ច និងអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រធម្មជាតិក្នុងគោលបំណងការពារ និងអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ ជីវៈចម្រុះ និងបរិស្ថាន ដែលត្រូវមានការអនុញ្ញាតជាមុនពីក្រសួងបរិស្ថាន លើកលែងតែក្នុងវិស័យសន្តិសុខ និងការពារជាតិ ។

២- **តំបន់អភិរក្ស** : ជាតំបន់គ្រប់គ្រងស្ថិតនៅជាប់នឹងតំបន់ស្នូលដែលមានតម្លៃខាងការអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី តំបន់ទីជម្រាល និងតំបន់ដែលមានលក្ខណៈទេសភាពធម្មជាតិ ។

ការចេញ ចូលតំបន់នេះ ត្រូវមានការអនុញ្ញាតជាមុនពីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិនៅនឹងកន្លែង លើកលែងតែមានការចាំបាច់ក្នុងវិស័យសន្តិសុខ និងការពារជាតិ ។

ការប្រើប្រាស់អនុផលធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់នេះ សម្រាប់ជីវភាពសហគមន៍មូលដ្ឋានជនជាតិដើមភាគតិច ដែលមិនប៉ះពាល់ខ្លាំងដល់ជីវៈចម្រុះ ត្រូវស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យហ្មត់ចត់បំផុតរបស់រដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ។

៣-តំបន់ប្រើប្រាស់ដោយចីរភាព : ជាតំបន់គ្រប់គ្រងដែលមានតម្លៃសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ បម្រើដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ការគ្រប់គ្រង ការអភិរក្សតំបន់ការពារធម្មជាតិផ្ទាល់និង ចូលរួមលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិដើមភាគតិច ។

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អាចអនុញ្ញាតឱ្យមានការអភិវឌ្ឍ និង ការវិនិយោគនៅក្នុងតំបន់នេះ តាមការស្នើសុំរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រោយពីមានការពិគ្រោះ យោបល់ពីបណ្តាក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ អាជ្ញាធរដែនដី និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដោយ អនុលោមតាមច្បាប់ និងនីតិវិធីជាធរមាន ។

៤-តំបន់សហគមន៍ : ជាតំបន់គ្រប់គ្រងបម្រើឱ្យការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច របស់សហគមន៍ និងជនជាតិដើមភាគតិច ដែលមានសកម្មភាពស្រាប់ រួមមានលំនៅដ្ឋាន ស្រែ និងចំការ ។

ការចេញប័ណ្ណដីធ្លី ឬ ការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ដីធ្លីនៅក្នុងតំបន់នេះ ត្រូវមានការ បញ្ជាក់យល់ព្រមជាមុនពីក្រសួងបរិស្ថាន ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ភូមិបាល ។

តំបន់ការពារធម្មជាតិនេះ មិនគ្របដណ្តប់ទៅលើការកំណត់ និងការចាត់ចែងគ្រប់ គ្រងរបស់អាជ្ញាធរអប្សរា និងអាជ្ញាធរដទៃទៀត ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលប្រគល់ភារកិច្ចឱ្យ ។

មាត្រា ១២.-

ការបែងចែកតំបន់គ្រប់គ្រងទាំងបួនប្រភេទ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១១ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្អែកលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដូចខាងក្រោម :

-គោលបំណងនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់

-តម្លៃមានសក្តានុពលធនធានធម្មជាតិនៅក្នុងតំបន់នីមួយៗ

-សេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងវប្បធម៌ដែលប៉ះពាល់ទៅលើតំបន់នោះ

-លទ្ធភាពទ្រទ្រង់នៃធនធានធម្មជាតិ

-ទីតាំងភូមិសាស្ត្រនៃតំបន់ ។

គោលការណ៍នៃការបែងចែកតំបន់គ្រប់គ្រងនីមួយៗ ក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវ កំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ១៣.-

ការកែប្រែព្រំប្រទល់តំបន់គ្រប់គ្រងបែងចែកនីមួយៗ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១១ នៃច្បាប់នេះធ្វើទៅបាន អាស្រ័យដោយ :

-មានព័ត៌មានវិទ្យាសាស្ត្រច្បាស់លាស់ និងប្រពន្ធ័អេកូឡូស៊ី រួមទាំងប្រភេទសត្វ រុក្ខជាតិ ធនធានជីវៈចម្រុះ សេនេទិច សេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងវប្បធម៌ ដែលមានការប្រែប្រួល ឬ មានការគម្រាមកំហែង ។

-អនុលោមតាមគោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

មាត្រា ១៤.-

ក្រសួងបរិស្ថាន ត្រូវរៀបចំធ្វើផែនទីតំបន់ការពារធម្មជាតិនីមួយៗជាផ្លូវការ និងកំណត់លើផែនទី ដែលមានមាត្រដ្ឋានច្បាស់លាស់ ដោយមានការចូលរួមពីក្រសួងរៀបចំដែនដីនគរូបនីយកម្មនិងសំណង់ អាជ្ញាធរដែនដី សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ។

រដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្សធម្មជាតិ ត្រូវសិក្សា រៀបចំបែងចែក និងកំណត់តំបន់គ្រប់គ្រងដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១១ នៃច្បាប់នេះ ទៅតាមគោលការណ៍របស់ក្រសួងបរិស្ថាន និងបោះបង្គោលព្រំប្រទល់តំបន់ការពារធម្មជាតិនីមួយៗ ទៅតាមចំណុចដៅលើផែនទីដែលនឹងកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

ជំពូកទី ៥
ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ និងផែនការសកម្មភាព សម្រាប់គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ

មាត្រា ១៥.-

ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ សម្រាប់គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះ មានលក្ខណៈស្របគ្នាជាមួយផែនការនានារបស់ជាតិ ដូចជាផែនការបរិស្ថានជាតិ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងសកម្មភាពជាតិ ស្តីពីជីវៈចម្រុះ និងផែនការតំបន់ដីសើមជាតិ ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិសម្រាប់គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវសម្រេចដោយរាជរដ្ឋាភិបាលតាមការស្នើសុំរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ១៦.-

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ សម្រាប់គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវមានចែងអំពី :

១-គោលបំណងនៃការអភិរក្ស ការស្តារ ការទប់ស្កាត់ ការបង្ក្រាបបទល្មើស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនូវធនធានធម្មជាតិ និងប្រពន្ធ័អេកូឡូស៊ីរបស់តំបន់ការ-ពារធម្មជាតិនីមួយៗ

២-ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃធនធានធម្មជាតិ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីរបស់តំបន់នីមួយៗ រួមទាំងប្រភេទសត្វ រុក្ខជាតិ សេនេទិច សេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងវប្បធម៌

៣-សក្តានុពលនៃតំបន់ការពារធម្មជាតិនីមួយៗ ដើម្បីសម្រេចឱ្យបាននូវគោលបំណងនៃកិច្ចការពារ អភិរក្ស ជីវៈចម្រុះ និងធនធានធម្មជាតិ

៤-អនុសាសន៍អំពីវិធានការធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវគោលបំណងនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

ជំហាននៃការអនុវត្តផែនការ ត្រូវធ្វើឡើងចំពោះតំបន់ការពារធម្មជាតិដែលជាអាទិ-ភាព ។

មាត្រា ១៧.-

ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវរៀបចំការស្នើសុំពិនិត្យ និងកែសម្រួលឡើងវិញនូវផែនការយុទ្ធ-សាស្ត្រជាតិ សម្រាប់តំបន់ការពារធម្មជាតិយ៉ាងយូរប្រាំឆ្នាំម្តង ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិសម្រាប់តំបន់ការពារធម្មជាតិ អាចត្រូវកែប្រែបាន ក្នុងករណីចាំបាច់ដូចខាងក្រោម :

១-មានព័ត៌មានវិទ្យាសាស្ត្រច្បាស់លាស់ និងមានការយល់ដឹងអំពីធនធានធម្មជាតិ និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា រួមទាំងប្រភេទសត្វ រុក្ខជាតិ ធនធានជីវ-សាស្ត្រ សេនេទិច សេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងវប្បធម៌

២-មានការគម្រាមកំហែងចំពោះមុខ ទៅលើប្រព័ន្ធតំបន់ការពារធម្មជាតិ

៣-អនុវត្តស្របតាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិសម្រាប់គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិនឹងត្រូវរៀបចំ និងកែសម្រួលដោយមានការពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈ ។

មាត្រា ១៨.-

រដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្សធម្មជាតិ ត្រូវរៀបចំផែនការសកម្មភាព សម្រាប់គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិនីមួយៗ ដែលសម្រេចដោយក្រសួងបរិស្ថាន និងអនុលោមតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ។

កិច្ចដំណើរការរៀបចំផែនការសកម្មភាព សម្រាប់គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិនីមួយៗ ត្រូវមានការសម្របសម្រួល និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី សហគមន៍មូលដ្ឋានជនជាតិដើមភាគតិច និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ១៩.-

ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវចេញប្រកាសស្តីពីគោលការណ៍ណែនាំនៃការកសាងផែនការសកម្មភាព សម្រាប់គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិនីមួយៗដែលមានខ្លឹមសារសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម :

១-គោលបំណងនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ

២-សេចក្តីអធិប្បាយអំពីសកម្មភាពក្នុងតំបន់គ្រប់គ្រងនីមួយៗ ដោយភ្ជាប់ផែនទីនៃការបែងចែកតំបន់គ្រប់គ្រង

៣-សេចក្តីអធិប្បាយអំពីធនធានធម្មជាតិ ការប្រើប្រាស់ធនធានទាំងនោះ និងការប្រើប្រាស់ដីធ្លី ក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ

៤-សេចក្តីអធិប្បាយអំពីសកម្មភាពហាមឃាត់ ដែលផ្ទុយទៅនឹងគោលបំណងនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ

៥-គំរូកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការចូលរួមគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិរវាងរដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្សធម្មជាតិ ជាមួយនឹងសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ និងរូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល

៦-ផែនការ និងវិធានការជាក់ស្តែងក្នុងការគ្រប់គ្រងភ្លើងឆេះព្រៃ ការការពារការអភិរក្សសត្វព្រៃ និងដែនជម្រករបស់វា

៧-ផែនការគ្រប់គ្រងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ និងទេសចរណ៍ធម្មជាតិ

៨-ការសិក្សា និងប៉ាន់ប្រមាណតម្រូវការថវិកា និងប្រភពផ្តល់មូលនិធិ

៩-សេចក្តីអធិប្បាយអំពីឈ្មោះ តួនាទី និងរចនាសម្ព័ន្ធតំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

មាត្រា ២០.–

ដើម្បីជាជំនួយក្នុងការពិភាក្សា ផ្តល់យោបល់ និងដោះស្រាយបាតុភាពក្នុងតំបន់ការ-ពារធម្មជាតិ ក្រសួងបរិស្ថានអាចស្នើសុំរាជរដ្ឋាភិបាលបង្កើតគណៈកម្មាធិការជាតិសម្រាប់ដោះស្រាយបាតុភាពលើការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដែលមានរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថានជាប្រធាន និងមានក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធជាសមាជិក ។

ជំពូកទី ៦
ការចូលរួម និងសិទ្ធិប្រើប្រាស់របស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន និង សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច

មាត្រា ២១.–

សហគមន៍មូលដ្ឋាន សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច សាធារណជន និងសង្គមស៊ីវិល ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួមយ៉ាងពេញលេញក្នុងការផ្តល់ និងការទទួលយកព័ត៌មានទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រង ការអភិរក្ស និងការអភិវឌ្ឍក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

មាត្រា ២២.–

រដ្ឋទទួលស្គាល់ និងធានាសិទ្ធិប្រើប្រាស់ជាលក្ខណៈប្រពៃណី ទំនៀមទម្លាប់ ជំនឿ សាសនារបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិដើមភាគតិច ដែលរស់នៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

សិទ្ធិប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិជាលក្ខណៈប្រពៃណី ទំនៀមទម្លាប់ តាមតម្រូវការរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិដើមភាគតិចជាលក្ខណៈគ្រួសារអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន នៅក្នុងតំបន់ប្រើប្រាស់ដោយចីរភាព និងតំបន់អភិរក្ស ដោយអនុវត្តទៅតាមគោលការណ៍ណែនាំដែលកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ២៣.-

ការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ប្រព្រឹត្តទៅបានតែក្នុងតំបន់ប្រើប្រាស់ដោយចីរភាព ដែលបានរៀបចំជាសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ។

ការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ ត្រូវអនុវត្តតាមផែនការគ្រប់គ្រង និងបែបបទបច្ចេកទេស ដើម្បីធានានិរន្តរភាពនៃធនធានធម្មជាតិ នៅក្នុងសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

មាត្រា ២៤.-

ការអនុវត្តមុខរបរចំការពនេចរ ត្រូវហាមឃាត់ចំពោះតំបន់ស្នូល និងតំបន់អភិរក្សក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

មាត្រា ២៥.-

ក្រសួងបរិស្ថានមានសិទ្ធិប្រគល់ផ្នែកណាមួយនៃតំបន់ប្រើប្រាស់ដោយចីរភាពឱ្យទៅសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិដើមភាគតិចដែលរស់នៅក្នុង ឬ ជាប់តំបន់ការពារធម្មជាតិ ដើម្បីរៀបចំជាសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវចុះកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ហើយកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ មានសុពលភាពមិនលើសពីរយៈពេលដប់ប្រាំ (១៥) ឆ្នាំម្តង ។

ក្នុងករណីដែលសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ មិនអនុវត្តតាមកិច្ចព្រមព្រៀង និងផែនការគ្រប់គ្រងឱ្យ បានហ្មត់ចត់នោះ រដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ មានសិទ្ធិផ្អាកដំណើរការរបស់សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យនិងវាយតម្លៃឡើងវិញ ។

ក្រសួងបរិស្ថាន មានសិទ្ធិលុបកិច្ចព្រមព្រៀងសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ ក្នុងករណីដែលសហគមន៍អនុវត្តផ្ទុយពីកិច្ចព្រមព្រៀង និងផែនការគ្រប់គ្រង ។

គោលការណ៍ណែនាំស្តីពីនីតិវិធី និងដំណើរការរៀបចំសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ២៦.-

សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិដើមភាគតិច ពុំមានសិទ្ធិកាប់គាស់ ឬ ឈូសឆាយដីព្រៃក្នុងសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ ដែលបានចុះកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយរដ្ឋបាលការ-ពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិនៃក្រសួងបរិស្ថាន និងបង្វែរធ្វើជាដីកសិកម្ម ឬ ធ្វើជាកម្មសិទ្ធិបុគ្គល ឬ លក់ ប្តូរ ជួល បញ្ចាំ ធ្វើអំណោយ ប្រវាស់ បែងចែក ដោះដូរ ឬ ធ្វើការផ្ទេរតំបន់គ្រប់គ្រងរបស់សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិឱ្យទៅរូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គលណាមួយបានឡើយ ។

លក្ខន្តិកៈរបស់សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវរៀបចំឡើងដោយសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិដើមភាគតិច ដោយមានការទទួលស្គាល់ពីអាជ្ញាធរដែនដី និងរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិនៃក្រសួងបរិស្ថាន ។

ការផ្តល់ដីសម្រាប់បង្កបង្កើនផលបន្ថែមជូនដល់សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិដើមភាគតិច ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ២៧.-

រដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ត្រូវសិក្សាពីលទ្ធភាពរៀបចំសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ កំណត់ទីតាំងច្បាស់លាស់ និងទំហំឱ្យបានសមស្របដោយមានការពិគ្រោះយោបល់ និងការសម្របសម្រួលជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី សហគមន៍មូលដ្ឋាននិងជនជាតិដើមភាគតិច ។

អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាតិ អន្តរជាតិ និងសង្គមស៊ីវិល ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យចូលរួមគាំទ្រ និងសម្របសម្រួលក្នុងដំណើរការរៀបចំ និងការអនុវត្តរបស់សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

មាត្រា ២៨.-

សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិត្រូវរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយមានការទទួលស្គាល់ពីអាជ្ញាធរដែនដី និងមានការឯកភាពពីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ។ ផែនការនេះត្រូវធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញរៀងរាល់បីឆ្នាំ(៣ឆ្នាំ)ម្តង ឬ មុនពេលកំណត់ក្នុងករណីចាំបាច់ ។ ផែនការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និងការអភិវឌ្ឍសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវធ្វើសមាហរណកម្មជាមួយផែនការអភិវឌ្ឍឃុំ សង្កាត់ ។

ជំពូកទី ៧
ការអប់រំ ការផ្សព្វផ្សាយ ការស្តារ ការកែលំអ និងមូលនិធិតំបន់ការពារធម្មជាតិ

មាត្រា ២៩.-

ប្រជាពលរដ្ឋ ព្រះសង្ឃ សិស្សានុសិស្ស មន្ត្រីរាជការ កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មានករណីយកិច្ចចូលរួមការពារ អភិរក្ស និងស្តារធនធានធម្មជាតិឡើងវិញ ក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

មាត្រា ៣០.-

ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវរៀបចំកម្មវិធីអប់រំ ផ្សព្វផ្សាយតាមគ្រប់រូបភាពឱ្យបានទូលំទូលាយ ស្តីពីកិច្ចការពារ អភិរក្សធនធានធម្មជាតិ ការស្តារ ការកែលំអពពួកធនធានជីវៈចម្រុះឡើងវិញ និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដែលបានរេចរិល និងបាត់បង់ ។

រៀងរាល់ឆ្នាំ ក្នុងទិវាបរិស្ថានជាតិ បរិស្ថានពិភពលោក និងទិវាអនុសញ្ញាជាតិ អន្តរជាតិនានា ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវរៀបចំសកម្មភាពស្តារឡើងវិញនូវធនធានជីវៈចម្រុះ និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ សំដៅអប់រំ ផ្សព្វផ្សាយដល់សាធារណជនឱ្យបានយល់ដឹងពីតម្លៃនៃតំបន់ការពារធម្មជាតិ និងលើកកម្ពស់ការចូលរួមក្នុងកិច្ចការពារអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ ។

មាត្រា ៣១.-

ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវធ្វើការស្តារ និងការកែលំអបរិស្ថានឡើងវិញលើតំបន់រេចរិលក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដោយមានកិច្ចសហការជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋានជនជាតិដើមភាគតិច សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ អាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ អង្គការជាតិ អន្តរជាតិ និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ។

មាត្រា ៣២.–

រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបង្កើតមូលនិធិមួយហៅថា មូលនិធិតំបន់ការពារធម្មជាតិដែល គ្រប់គ្រង ចាត់ចែង និងទទួលខុសត្រូវដោយគណៈកម្មាធិការតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដែល មានរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុជាសហប្រធាន ។

ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់គណៈកម្មាធិការតំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវកំណត់ ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ៣៣.–

មូលនិធិសម្រាប់ស្តារ កែលំអតំបន់ការពារធម្មជាតិ និងជីវៈចម្រុះបានមកពី :

១-ថវិកាជាតិ

២-ការលក់សំបុត្រចូលទស្សនាតំបន់ការពារធម្មជាតិ និងសេវាកម្មផ្សេងៗ

៣-មូលនិធិទាយជ្ជទានបរិស្ថាន

៤-អំណោយពីសប្បុរសជន

៥-ជំនួយផ្សេងៗបានមកពីអង្គការជាតិ អន្តរជាតិ និងបណ្តាប្រទេសជាមិត្ត

៦-ជំនួយបានមកពីមូលនិធិបរិស្ថានអន្តរជាតិ ។

មាត្រា ៣៤.–

ថវិកា និងមូលនិធិដែលបានមកពីប្រភពចំណូល ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៣៣ នៃច្បាប់ នេះ នៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ សម្រាប់ទ្រទ្រង់សកម្មភាពដូចខាងក្រោម :

-កិច្ចការពារ អភិរក្សធនធានជីវៈចម្រុះ និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី

-ការស្តារ និងការកែលំអធនធានជីវៈចម្រុះ និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី

-ការសិក្សាស្រាវជ្រាវបច្ចេកទេស វិទ្យាសាស្ត្រ ជីវៈចម្រុះ និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី

-ការថែរក្សា និងពង្រីកសេវាទេសចរណ៍ធម្មជាតិ

-ការបណ្តុះបណ្តាល ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងការកសាងសមត្ថភាពមន្ត្រី រដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិសម្រាប់ការអភិរក្ស ការការពារជីវៈចម្រុះ និងប្រព័ន្ធ អេកូឡូស៊ី

-ការទ្រទ្រង់កម្មវិធីបង្កើតសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ

-ការផ្សព្វផ្សាយ ការអប់រំអំពីតំបន់ការពារធម្មជាតិ

-ការសាងសង់ ការស្តារ និងការថែទាំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ។

ជំពូកទី ៨
ការអនុញ្ញាត ការហាមឃាត់
និងការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម

មាត្រា ៣៥.-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន មានសិទ្ធិចេញលិខិតអនុញ្ញាត កិច្ចព្រមព្រៀង ឬ កិច្ចសន្យា ដែលពុំមានគោលដៅរកប្រាក់ចំណេញក្នុងការអភិរក្ស និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

នីតិវិធីនៃការស្នើសុំ និងគំរូបែបបទនៃលិខិតអនុញ្ញាត កិច្ចសន្យា ឬ កិច្ចព្រមព្រៀង ក្នុងការអភិរក្ស និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវកំណត់ ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ៣៦.-

ការកាប់គាស់ ការឈូសឆាយដីព្រៃក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដើម្បីស្ថាបនា និងអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាធារណៈគ្រប់ប្រភេទ ដែលកាត់តាមតំបន់ស្នូល និងតំបន់អភិរក្ស ត្រូវហាមឃាត់ ។

ករណីនេះ អាចធ្វើទៅបានតែក្នុងតំបន់ប្រើប្រាស់ដោយចីរភាព និងតំបន់សហគមន៍ ដោយមានការសម្រេចពីរាជរដ្ឋាភិបាល តាមការស្នើរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ៣៧.-

ការបោះ ឬ ការផ្ទេរទីតាំងឈរជើងអចិន្ត្រៃយ៍ ឬ បណ្តោះអាសន្នរបស់កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ស្ថាប័នកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធត្រូវសហការជាមួយក្រសួងបរិស្ថានធ្វើការសិក្សា លើកការស្នើសុំការសម្រេចពីរាជរដ្ឋាភិបាល ។

ទីតាំងមូលដ្ឋានកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធដែលបាន និងកំពុងឈរជើងនៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ហើយត្រូវរំសាយ ឬ ប្តូរទីតាំងទៅកន្លែងផ្សេងទៀត អង្គភាពកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធនេះ ត្រូវប្រគល់ទីតាំងមូលដ្ឋាននោះឱ្យមកក្រសួងបរិស្ថានគ្រប់គ្រង ។

ហាមដាច់ខាតការធ្វើសមយុទ្ធ ការហ្វឹកហាត់ និងការបោះជំរំកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធនៅក្នុងតំបន់ស្នូល និងតំបន់អភិរក្សនៃតំបន់ការពារធម្មជាតិ លើកលែងតែមានការចាំបាច់ក្នុងវិស័យសន្តិសុខ និងការពារជាតិ ។ សកម្មភាពទាំងនេះអាចធ្វើទៅបានតែក្នុងតំបន់ប្រើប្រាស់ដោយចីរភាព និងតំបន់សហគមន៍ ដោយមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ៣៨.-

រាល់ការនាំចេញ ការនាំចូលគ្រាប់ពូជរុក្ខជាតិ ការបង្កាត់ពូជប្រភេទសត្វព្រៃ និងពូជមច្ឆាជាតិគ្រប់ប្រភេទក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ វិភាគវិនិច្ឆ័យ វាយតម្លៃឱ្យបានច្បាស់លាស់ពីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ និងត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ៣៩.-

រាល់ការនាំចេញ ការនាំចូល ឬ ការដោះដូរ ដែលពុំមានលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្មនូវប្រភេទសត្វ រុក្ខជាតិ គ្រាប់រុក្ខជាតិ ការបង្កាត់ពូជ និងសំណាករបស់ប្រភេទទាំងនោះដែលមានដើមកំណើតនៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាជាមួយប្រទេសដទៃត្រូវធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ វិភាគវិនិច្ឆ័យ និងវាយតម្លៃឱ្យបានច្បាស់លាស់ពីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ និងត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ៤០.-

ហាមបង្កឱ្យភ្លើងឆេះព្រៃក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ។ ការប្រើប្រាស់ភ្លើងអាចអនុគ្រោះបាន ចំពោះរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ដើម្បីផលប្រយោជន៍វុក្ខវប្បកម្ម ផ្លូវភ្លើង ឬ អនាម័យព្រៃ ។

ប្រជាពលរដ្ឋ កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ និងអាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់មានកាតព្វកិច្ចចូលរួមសហការក្នុងការថែរក្សា ការពារព្រៃឈើក្នុងការប្រយុទ្ធទប់ស្កាត់ភ្លើងឆេះព្រៃ ។

មាត្រា ៤១.-

តំបន់ការពារធម្មជាតិនីមួយៗ ត្រូវការពារ និងទប់ស្កាត់នូវរាល់សកម្មភាព ដែលធ្វើឱ្យខូចខាត ឬ ប៉ះពាល់អវិជ្ជមានក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ បណ្តាលមកពីការកាប់គាស់ រុករាន ទន្ទ្រានដីព្រៃដោយវិលោភ ការធ្វើអាជីវកម្ម ការបំពុលមជ្ឈដ្ឋានធនធានជីវៈចម្រុះ ភ្លើងឆេះព្រៃ ការធ្វើកសិកម្មពនេចរ ការនាំចូលជម្ងឺ សត្វល្អិតចង្រៃ និងប្រភេទរុក្ខជាតិ ឬ សត្វរាតត្បាត ។

សកម្មភាពដែលនាំឱ្យខូចខាត ឬ ប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន ដែលត្រូវហាមឃាត់ក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិមាន :

១-រំកិល ដកចេញ ឬ បំផ្លាញគោលសីមា ឬ សញ្ញាសម្គាល់ព្រំប្រទល់តំបន់ការពារធម្មជាតិ

២-ប្រើសិទ្ធិប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិខុសពីសិទ្ធិដែលបានទទួលស្គាល់ ឬ បានអនុញ្ញាតដោយច្បាប់

៣-កាប់ ផ្តួលរំលំ គ្រៀរ កាប់បំផ្លាញដើមឈើ ឬ បំពុល ឬ គាស់រម្លើងគល់ឈើ

៤-ការចាប់ ប្រមាញ់ ប្រមូលពង កូនសត្វព្រៃ និងសត្វស្លាបតាមគ្រប់រូបភាព

៥-ការបំផ្លាញគុណភាពទឹកតាមគ្រប់រូបភាព ការដាក់ថ្នាំបំពុល ការប្រើសារធាតុគីមី ការចោលសំណល់រឹង រាវ ចូលក្នុងទឹក ឬ លើដី ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍រក

៦-ការស្តុក ការទិញ និងការតាំងលក់សត្វព្រៃ សំណាកសត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទ

៧-ការបំផ្លាញវាលស្មៅធម្មជាតិ រុក្ខជាតិទានា និងទីជម្រកសត្វព្រៃ

៨-ការលែងសត្វពាហនៈ និងបណ្តើរផ្តែប្រមាញ់

៩-ការនេសាទដែលផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ការធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ធនធានធម្មជាតិទាំងក្នុងដែនសមុទ្រ និងដែនទឹកសាប ព្រៃលិចទឹក ព្រៃកោងកាង ផ្កាថ្ម និងស្មៅសមុទ្រ

១០-ការបង្កើតមូលដ្ឋាន និងកែច្នៃខ្លឹមចន្ទន៍ ដើមម្រះព្រៅ វល្លិរមៀត ឬ អនុផលព្រៃឈើផ្សេងទៀត និងការធ្វើវារីវប្បកម្មទឹកសាប ទឹកប្រៃ ដែលផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ និងបច្ចេកទេស ដែលនាំដល់ការបំពុល ឬ បំផ្លាញមជ្ឈដ្ឋានជីវៈចម្រុះ និងប្រពន្ធ័អេកូឡូស៊ី ។

មាត្រា ៤២.-

ហាមឃាត់ការកែច្នៃផល អនុផលធនធានធម្មជាតិ ការបង្កើត និងដំណើរការមូលដ្ឋានរោងអារ ជ្រៀកឈើ រោងចក្រកែច្នៃឈើ សិប្បកម្មកែច្នៃផល អនុផលធនធានធម្មជាតិ និងឡគ្រប់ប្រភេទក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

មាត្រា ៤៣.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គលណាក៏ដោយ ពុំមានសិទ្ធិផ្ដល់ការអនុញ្ញាត ទោះដោយផ្ទាល់ក្ដី ឬ ប្រយោលក្ដី ឱ្យរានដីព្រៃ កាន់កាប់ដី កាប់ដើមឈើ ចាប់សត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទ ឬ ធ្វើសកម្មភាពគ្រប់យ៉ាង ដើម្បីប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដែលផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៤៤.-

ដើម្បីកាត់បន្ថយជាអតិបរិមានូវហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម និងសម្រេចឱ្យបាននូវគោលបំណងយុទ្ធសាស្ត្រនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ រាល់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ ឬ វិនិយោគក្នុងតំបន់ប្រើប្រាស់ដោយចីរភាព និងតំបន់សហគមន៍ ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវធ្វើការសិក្សាវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមជាមុន ដោយសហការជាមួយក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ។

នីតិវិធីនៃការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម សម្រាប់គម្រោង ឬ សកម្មភាពណាមួយ ត្រូវអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចដំណើរការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម ។

ជំពូកទី ៩

ការអនុវត្តច្បាប់ និងនីតិវិធីដោះស្រាយបទល្មើស

មាត្រា ៤៥.-

បទល្មើសធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចរិតពិសេសដូចបានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ។

មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ បំពេញភារកិច្ចជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ មានសមត្ថកិច្ចស៊ើបអង្កេត ស្រាវជ្រាវ បង្ក្រាប ទប់ស្កាត់ បទល្មើសធនធានធម្មជាតិ នៅក្នុងរង្វង់ដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន និងកសាងសំណុំរឿងបញ្ជូនទៅតុលាការ ។

ប្រតិបត្តិការរបស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវអនុវត្តស្របតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

បន្ទាប់ពីសាលក្រម ឬ សាលដីកាចូលជាស្ថាពរ វត្ថុតាងដែលបានរឹបអូសទុកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវចាត់ចែងតាមនីតិវិធី ដោយរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិនៃក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ៤៦.-

អាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត និងសាធារណជន ត្រូវបង្កភាពងាយស្រួល ផ្តល់ព័ត៌មាន និងជួយសហការផ្តល់កម្លាំងក្នុងការចុះធ្វើការស្រាវជ្រាវ ការស៊ើបអង្កេត ការទប់ស្កាត់ ការបង្ក្រាបបទល្មើសលើធនធានធម្មជាតិ ឬ ការថែរក្សាវត្ថុតាងបទល្មើសជាបណ្តោះអាសន្ន ក្នុងករណីមានការស្នើសុំពីមន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ។

ក្នុងករណីមានពាក្យបណ្តឹង ឬ សេចក្តីរាយការណ៍ស្តីពីបទល្មើសធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ត្រូវចុះធ្វើអធិការកិច្ចជាបន្ទាន់ ដោយសហការជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី ដើម្បីការគ្រប់គ្រង និងអភិរក្សធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់បំផុត ។

មាត្រា ៤៧.-

នៅពេលបំពេញភារកិច្ចចុះទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសលើធនធានធម្មជាតិនៅក្នុងរង្វង់ដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន និងនៅពេលចូលបំភ្លឺក្នុងសវនាការរបស់តុលាការ មន្ត្រីរដ្ឋ-បាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ត្រូវមានសម្លៀកបំពាក់ឯកសណ្ឋាន និងពាក់ផ្លាកសញ្ញាសម្គាល់ត្រឹមត្រូវ ។

មាត្រា ៤៨.-

មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ក្នុងតួនាទីជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ មានសិទ្ធិប្រើប្រាស់អាវុធស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ជាធរមាន។

អាវុធត្រូវបំពាក់ និងគ្រប់គ្រងដោយក្រសួងមហាផ្ទៃ ។

មាត្រា ៤៩.-

ការកសាងសំណុំរឿងនៃបទល្មើសក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវអនុវត្តតាមក្រមនីតិ-វិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ទម្រង់បែបបទនៃការធ្វើកំណត់ហេតុបទល្មើសក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន និងក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

មាត្រា ៥០.-

វត្ថុតាងនៃបទល្មើសធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោម :

១-ផល អនុផលធនធានធម្មជាតិ ដែលជាវត្ថុតាងពិតប្រាកដនៃបទល្មើស

២-សម្ភារៈបរិក្ខារ និងមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ដែលប្រើប្រាស់ក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។

វត្ថុតាងដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវឃាត់ទុកជាបណ្ដោះអាសន្នរហូតដល់សំណុំរឿងនៃបទល្មើស ត្រូវបានដោះស្រាយរួចជាស្ថាពរ តាមការបង់ពិន័យអន្តរ-ការណ៍ ឬ តាមការជំនុំជម្រះរបស់តុលាការ ។

ក្នុងខណៈពេលកំពុងដឹកជញ្ជូនផល អនុផលធនធានធម្មជាតិល្មើស ដែលគ្មានម្ចាស់នៅជាមួយនោះ អ្នកបើកបរមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនត្រូវឃាត់ខ្លួនជាបណ្ដោះអាសន្ន ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដើម្បីជាប្រយោជន៍នៃការស៊ើបអង្កេតរកជនល្មើសនិងអ្នកសមគំនិត ។

ផល អនុផលធនធានធម្មជាតិដែលបានឃាត់ទុក ហើយងាយខូចខាត រដ្ឋបាលការ-ពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ មានសិទ្ធិលែង ឬ បំផ្លាញចោល ឬ រក្សាទុកជាប្រយោជន៍សាធារណៈ ដោយមានកំណត់ហេតុត្រឹមត្រូវ ។

មាត្រា ៥១.-

មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ដែលមានសមត្ថកិច្ចមានសិទ្ធិផ្អាកសកម្ម-ភាពទាំងមូល ឬ មួយផ្នែកជាបណ្ដោះអាសន្នរបស់បុគ្គលណា ដែលប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងបទ-បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ឬ បំពានលើកិច្ចសន្យា រហូតដល់ដំណោះស្រាយនៃវិវាទត្រូវបានបញ្ចប់ ។

មាត្រា ៥២.-

បុគ្គលណាមិនពេញចិត្តចំពោះការសម្រេចណាមួយ ដែលធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីរដ្ឋបាល ការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ លើកលែងការសម្រេចពាក់ព័ន្ធនឹង ការពិន័យអន្តរការណ៍ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៥៤ មាត្រា ៥៦ ចំណុច ១ នៃមាត្រា ៥៧ មាន សិទ្ធិធ្វើពាក្យប្ដឹងតវ៉ាមកប្រធានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិថ្នាក់កណ្ដាលក្នុងរយៈ ពេលសាមសិប(៣០)ថ្ងៃ យ៉ាងយូរ គិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលបានសេចក្ដីសម្រេចរបស់រដ្ឋបាល ការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិក្នុងតំបន់កើតហេតុ ឬ ប្ដឹងទៅតុលាការ ។

ប្រធានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិថ្នាក់កណ្ដាល ត្រូវសម្រេចលើបណ្ដឹងតវ៉ា នេះ ក្នុងរយៈពេលសាមសិប(៣០)ថ្ងៃយ៉ាងយូរ គិតពីថ្ងៃបានទទួលពាក្យបណ្ដឹង ។

ក្រោយពីបានទទួលសេចក្ដីសម្រេចចុងក្រោយ លើការពិនិត្យឡើងវិញដោយប្រធាន រដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិថ្នាក់កណ្ដាល ក្នុងករណីនៅតែមិនអាចទទួលយកបាន បុគ្គលនោះអាចធ្វើបណ្ដឹងតវ៉ាទៅតុលាការបាន ក្នុងរយៈពេលសាមសិប(៣០)ថ្ងៃ យ៉ាងយូរ ។

ការតវ៉ាក្រោមមាត្រានេះ មិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិអំណាច និងដំណើរការអនុវត្ត របស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ដែលមានសមត្ថកិច្ចក្រោមច្បាប់នេះឡើយ ។

ជំពូកទី ១០
បទល្មើសធនធានធម្មជាតិ និងទោសប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៥៣.-

ទណ្ឌកម្មនៃបទល្មើសធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិមាន : ទោសដាក់ពន្ធនាគារ ទោសពិន័យដោយតុលាការ ពិន័យអន្តរការណ៍ រឹបអូសវត្ថុតាង ជួសជុលស្តារការខូចខាត ព្រមាន ព្យួរ ដកហូតលិខិតអនុញ្ញាត ឬ លុបកិច្ចសន្យា ។

ការព្យួរ ការដកហូតលិខិតអនុញ្ញាត ឬ ការលុបកិច្ចសន្យា ជាសិទ្ធិរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន ។

ការពិន័យអន្តរការណ៍លើបទល្មើសធនធានធម្មជាតិ ការជួសជុលស្តារការខូចខាត និងការព្រមាន ជាសមត្ថកិច្ចរបស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ។

ក្នុងករណីជនល្មើសមិនព្រមបង់ប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍ ឬ ធ្វើការជួសជុលស្តារការខូចខាត មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ត្រូវកសាងសំណុំរឿងបទល្មើសបញ្ជូនទៅតុលាការ ។

ការរឹបអូសវត្ថុតាង ជាសមត្ថកិច្ចរបស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ឬ តុលាការ អាស្រ័យទៅតាមករណីនីមួយៗដែលបានកំណត់ក្នុងច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៥៤.-

ការពិន័យអន្តរការណ៍លើបទល្មើសធនធានធម្មជាតិ ក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិអាចធ្វើបាន ក្នុងករណីជនល្មើសសារភាពទោសកំហុស យល់ព្រមបង់ប្រាក់ពិន័យស្របតាមទោសប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ក្នុងរយៈពេលដប់ប្រាំ(១៥)ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលសេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ។

បែបបទ និងសិទ្ធិសម្រេចលើការពិន័យអន្តរការណ៍ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន។

ការកំណត់បរិមាណប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍ ត្រូវពិចារណាលើកត្តាដូចតទៅ ៖

១-ផលប្រយោជន៍តម្លៃសេដ្ឋកិច្ច ជីវៈចម្រុះ លើការប្រព្រឹត្តជាក់ស្តែង

២-ទំហំនៃការខូចខាតធនធានធម្មជាតិ និងបរិស្ថាន

៣-ការប្រព្រឹត្តបទល្មើសនៅក្នុងតំបន់គ្រប់គ្រងនីមួយៗ

៤-ចំនួននៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើស

៥-បរិមាណប្រាក់ពិន័យដែលធ្វើឱ្យរាងចាល

៦-កំហុសនៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើស

៧-ស្ថានភាពនៃជនល្មើស

ករណីសាមីខ្លួនមិនបង់ប្រាក់ពិន័យ ក្នុងអំឡុងពេលដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌខាងលើនេះទេ មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅតុលាការ ។

មាត្រា ៥៥.-

ប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍ ប្រាក់ពិន័យតាមសាលក្រម ឬ សាលដីកាតុលាការ និងប្រាក់បានមកពីការលក់វត្ថុតាង ត្រូវបង់ចូលថវិការដ្ឋ ។

រាជរដ្ឋាភិបាលអាចសម្រេចផ្តល់រង្វាន់លើកទឹកចិត្តតាមសំណើរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ និងមន្ត្រីដែលបានចូលរួមក្នុងករណីបង្ក្រាបបទល្មើសលើធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

មាត្រា ៥៦.-

បុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ត្រូវទទួលទោសដូចតទៅ ៖

១-បទល្មើសធនធានធម្មជាតិថ្នាក់ទី ១

-ការព្រមាន ការជួសជុល ការខូចខាត ការពិន័យអន្តរការណ៍ ការដកហូត ឬ ការល្បួរកិច្ចព្រមព្រៀង ឬ លិខិតអនុញ្ញាត

២-បទល្មើសធនធានធម្មជាតិថ្នាក់ទី ២

-ទោសដាក់ពន្ធនាគារពីមួយ(១)ខែ ទៅមួយ(១)ឆ្នាំ និង/ ឬ ទោសពិន័យជាប្រាក់ពីមួយលានប្រាំសែន(១.៥០០.០០០)រៀល ដល់ដប់ប្រាំលាន(១៥.០០០.០០០) រៀល ។

៣-បទល្មើសធនធានធម្មជាតិថ្នាក់ទី ៣

-ទោសដាក់ពន្ធនាគារពីមួយ(១)ឆ្នាំ ទៅប្រាំ(៥)ឆ្នាំ និង/ឬ ទោសពិន័យជាប្រាក់ពីដប់ប្រាំលាន(១៥.០០០.០០០)រៀល ដល់មួយរយហាសិបលាន(១៥០.០០០.០០០) រៀល ។

៤-បទល្មើសធនធានធម្មជាតិថ្នាក់ទី ៤

-ទោសដាក់ពន្ធនាគារពីប្រាំ(៥)ឆ្នាំ ទៅដប់(១០)ឆ្នាំ និងទោសពិន័យជាប្រាក់ពីដប់ប្រាំលាន (១៥.០០០.០០០)រៀល ដល់មួយរយហាសិបលាន (១៥០.០០០.០០០) រៀល ។

ករណីបុគ្គលប្រព្រឹត្តល្មើសជានីតិបុគ្គល នោះទោសពិន័យជាប្រាក់ពីមួយរយហាសិបលាន(១៥០.០០០.០០០)រៀល ដល់ពីររយហាសិបលាន(២៥០.០០០.០០០)រៀល ។

វត្ថុតាងត្រូវរឹបអូសជាសម្បត្តិរដ្ឋ ។

មាត្រា ៥៧.-

ត្រូវទទួលការព្រមានជាបទល្មើសធនធានធម្មជាតិថ្នាក់ទី ១ ចំពោះបុគ្គលណាប្រព្រឹត្តបទល្មើសក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិដូចខាងក្រោម :

១-លែងសត្វពាហនៈ លើកលែងករណីដូចមានចែងនៅក្នុងជំពូកទី ៦នៃច្បាប់នេះ

២-នាំចូលឧបករណ៍ សម្ភារៈ និងសារធាតុងាយឆេះដែលអាចបង្កឱ្យមានភ្លើងឆេះព្រៃ

៣-សិក្សាស្រាវជ្រាវពីធម្មជាតិ និងវិទ្យាសាស្ត្រ ការធ្វើទេសចរណ៍ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត

៤-នាំចូលផលិតកែច្នៃឧបករណ៍បម្រើឱ្យសកម្មភាពល្មើសធនធានធម្មជាតិគ្រប់ប្រភេទ

៥-នាំចូលមធ្យោបាយគ្រប់ប្រភេទ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ក្នុងគោលបំណងរុករក និងដឹកជញ្ជូនធនធានធម្មជាតិ ។

មាត្រា ៥៨.-

ត្រូវទទួលការពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួនពី ដប់ម៉ឺន(១០០.០០០)រៀល ដល់មួយលាន(១.០០០.០០០)រៀលបន្ថែមលើសំណងនៃការខូចខាតធនធានធម្មជាតិ ឬ ធ្វើការជួសជុលស្តារការខូចខាត និងរឹបអូសវត្ថុតាងជាសម្បត្តិរដ្ឋ ចំពោះបទល្មើសក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិដូចខាងក្រោម ៖

១-បង្កើតមច្ឆគ្រប់ប្រភេទ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត

២-នាំចូល នាំចេញនូវប្រភេទសត្វ គ្រាប់រុក្ខជាតិ និងរុក្ខជាតិគ្រប់ប្រភេទដោយគ្មានការអនុញ្ញាត

៣-បណ្តើរឆ្កែប្រមាញ់ ក្នុងគោលបំណងប្រមាញ់

៤-បន្សល់ទុកនូវដើមហេតុដែលបង្កឱ្យមានភ្លើងឆេះព្រៃ

៥-ចាប់ ដាក់អន្ទាក់ ប្រមាញ់ បំពុល ប្រមូលពង កូនសត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទ

៦-នាំចូលនូវរណារយន្ត និងគ្រឿងចក្រផ្សេងៗ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវទទួលពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់មានតម្លៃទ្វេដង និងជួសជុលការខូចខាតឡើងវិញ ។

មាត្រា ៥៩.-

ត្រូវទទួលការពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួនពី មួយលាន(១.០០០.០០០)រៀលដល់ដប់លាន(១០.០០០.០០០)រៀល ឬ ត្រូវធ្វើការជួសជុលស្តារការខូចខាត និងរឹបអូសវត្ថុតាងជាសម្បត្តិរដ្ឋ ចំពោះបទល្មើសក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិដូចខាងក្រោម ៖

១-កាប់ គាស់រម្លើង កាប់រំលំ រុករានដីព្រៃ គៀរ ចងរឹត ប្រមូល បំផ្លាញធនធានធម្មជាតិ

២-ធ្វើឱ្យរបួស ឬ ខូចខាតដល់រុក្ខជាតិ សត្វព្រៃ

៣-ដឹកជញ្ជូន និងប្រមូលផល អនុផលធនធានធម្មជាតិ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត

៤-ប្រមូលសន្និធិផល អនុផលធនធានធម្មជាតិ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត

៥-ផ្គុញផ្លូវសត្វព្រៃ សំណាកសត្វព្រៃ និងចិញ្ចឹមសត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទ

៦-នេសាទដែលផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ធនធានធម្មជាតិទាំងក្នុងដែនសមុទ្រ និងដែនទឹកសាប ព្រៃលិចទឹក ព្រៃកោងកាង ផ្កាថ្ម និងស្មៅសមុទ្រ ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវទទួលពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់មានតម្លៃទ្វេដង និងជួសជុលការខូចខាតឡើងវិញ ។

មាត្រា ៦០.-

ត្រូវផ្តន្ទាទោសជាបទល្មើសធនធានធម្មជាតិថ្នាក់ទី ២ និងត្រូវរឹបអូសវត្ថុតាងជាសម្បត្តិរដ្ឋ ចំពោះជនដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយដូចខាងក្រោម :

១-ប្រើប្រាស់សារធាតុពុលគ្រប់ប្រភេទ ដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ធនធានធម្មជាតិ

២-ធ្វេសប្រហែសបង្កឱ្យមានភ្លើងឆេះព្រៃ

៣-យាយី បំផ្លាញជម្រកពង កូន កន្លែងបន្តពូជសត្វព្រៃ និងមច្ឆាជាតិ

៤-កាប់បំផ្លាញរុក្ខជាតិក្នុងតំបន់ស្តារប្រពន្ធ័អេកូឡូស៊ីឡើងវិញ

៥-ប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នានា ដែលបង្កការរំខានដោយសំឡេង រំញ័រ រលកនិងផ្សែង

៦-លាក់ចាំង ធ្វើឱ្យបាត់បង់ ឬ ធ្វើឱ្យខូចខាតវត្ថុតាងនៃបទល្មើស

៧-ប្រមូលផ្លែឈើព្រៃ តាមវិធីកាប់រំលំដើម

៨-កម្ទេច ផ្លាស់ប្តូរ លុបបំបាត់ ឬ ធ្វើឱ្យខូចខាតផ្លាកសញ្ញាគ្រប់ប្រភេទ

៩-បោះបង្គោលហ៊ុមព័ទ្ធ ដាក់សញ្ញាសម្គាល់ក្នុងគោលបំណងកាន់កាប់ជាកម្មសិទ្ធិ ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេដង ។

មាត្រា ៦១.-

ត្រូវផ្តន្ទាទោស ជាបទល្មើសធនធានធម្មជាតិថ្នាក់ទី ៣ និងរឹបអូសវត្ថុតាងជាសម្បត្តិរដ្ឋ ចំពោះជនដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយដូចខាងក្រោម :

១-ធ្វើឱ្យខូចខាត ឬ ប្រែប្រួលសភាពដើមរំកិល ឬ បង្វិតបង្គោលព្រំប្រទល់ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ សម្រាប់គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ

២-បង្កើតមូលដ្ឋានកែច្នៃ ផល អនុផលធនធានធម្មជាតិគ្រប់ប្រភេទ

៣-កែច្នៃខ្លឹមច័ន្ទន៍ ម្រះព្រៅ វល្លិរមៀត និងចម្រាញ់រុក្ខជាតិផ្សេងទៀត

៤-កាប់ គៀរ ចងរឹត គាស់រម្លើង កាប់រំលំ ប្រមូល បំផ្លាញ រុករាន និងធ្វើសន្និ-ធិរុក្ខជាតិ ដែលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់ ឬ មានដោយកម្រ និងជិតផុតពូជ ដែលបានកំណត់ដោយប្រកាសក្រសួងបរិស្ថាន

៥-ចាប់ដោយដាក់អន្ទាក់ ខ្នារ អង្គប់ បន្លឹង លប់ ដោយបង្កៃ ឬ ដោយប្រមាញ់ ដែលធ្វើឱ្យរបួស បំពុល សម្លាប់ នាំចេញ ប្រមូលពង និងកូនសត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទ ដែលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់ មានដោយកម្រ និងជិតផុតពូជ ដែលបានកំណត់ដោយប្រកាសក្រសួងបរិស្ថាន

៦-ប្រើប្រាស់អាវុធជាតិផ្ទុះ ជាតិគីមី ថ្នាំពុល គ្រឿងឆក់ធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ធនធានធម្មជាតិ

៧-រារាំង បង្កគ្រោះថ្នាក់ របួសស្នាម ដល់មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិក្នុងការចុះអនុវត្តមុខនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួន

៨-ក្លែងបន្លំដោយប្រើប្រាស់ឯកសណ្ឋាន ផ្លាកសញ្ញាសម្គាល់ ឬ ឋានន្តរសក្តិរបស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ដើម្បីធ្វើសកម្មភាពល្មើស

៩-ក្លែងបន្លំលិខិតបទដ្ឋានរបស់ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីធ្វើសកម្មភាពល្មើស

១០-បំផ្លិចបំផ្លាញបង្គោលព្រំប្រទល់ ស្លាក ល្ង ផ្លូវ អគារ ទីស្នាក់ការ ហេដ្ឋា-រចនាសម្ព័ន្ធសាធារណៈ ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាលត្រូវទទួលផ្តន្ទាទោសទ្វេដង ។

មាត្រា ៦២.-

ត្រូវផ្តន្ទាទោសជាបទល្មើសធនធានធម្មជាតិថ្នាក់ទី ៤ និងត្រូវរឹបអូសវត្ថុតាងជាសម្បត្តិរដ្ឋ ចំពោះជនដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយដូចខាងក្រោម :

១-កាប់គាស់ រុករានដីព្រៃ ឆ្ការ ដុត និងឈូសឆាយដីព្រៃ ដើម្បីយកដីធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ

២-កាប់ ប្រមូល និងកែច្នៃឈើប្រណីតគ្រប់ប្រភេទ

៣-នាំចូល និងរក្សាទុកសំណល់គ្រោះថ្នាក់គ្រប់ប្រភេទ ដែលធ្វើឱ្យខូចខាត ឬ អាចបណ្តាលឱ្យខូចខាតដល់ធនធានធម្មជាតិ

៤-បង្កឱ្យមានភ្លើងឆេះព្រៃដោយចេតនា

៥-យកថ្ម ក្រួស ខ្សាច់ រ៉ែ ការគាស់ ឈូសឆាយ កកាយយកដី ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត

៦-ចាក់លុប ឬ ចាក់បំពេញដី ឬ ចាក់បំពេញដែនទឹក ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាលត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេដង ។

មាត្រា ៦៣.-

ជនណាដែលធ្វើការគម្រាមកំហែង ដល់មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិធ្វើឱ្យរាំងស្ទះដល់ការបំពេញភារកិច្ចរបស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពីមួយ(១)ឆ្នាំ ទៅប្រាំ(៥)ឆ្នាំ និងត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពីដប់ប្រាំលាន(១៥.០០០.០០០)រៀល ទៅមួយរយហាសិបលាន(១៥០.០០០.០០០)រៀល ។

ជនណាដែលសមគំនិត ឬ ជួយសម្រួលដល់ការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ត្រូវផ្តន្ទាទោសដូចចារីដែរ ។

មាត្រា ៦៤.-

មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ឬ ភ្នាក់ងារអធិការកិច្ច ឬ មន្ត្រីបរិស្ថានរូបណាដែលមានការធ្វេសប្រហែស ខ្វះការប្រុងប្រយ័ត្ន ឬ មិនគោរពទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មខាងវិន័យរដ្ឋបាល និង/ឬ ត្រូវចោទប្រកាន់ចំពោះមុខតុលាការ ។

មន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ឬ ភ្នាក់ងារអធិការកិច្ច ឬ មន្ត្រីបរិស្ថានរូបណា ដែលសមគំនិតនឹងអ្នកប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬ ជួយសម្រួលការប្រព្រឹត្តបទល្មើសនេះ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដូចចារីដែរ ។

ជំពូកទី ១១

អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៦៥.-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

មាត្រា ៦៦.-

ច្បាប់នេះ ត្រូវប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

ច្បាប់នេះ ត្រូវបានរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុម័តនៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ៧ នីតិកាលទី ៣ ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៨

ប្រធានរដ្ឋសភា

សម្តេចអគ្គមហាពញាចក្រី ហេង សំរិន

ឧបសម្ព័ន្ធ :

វាក្យស័ព្ទ

ជីវៈចម្រុះ : សំដៅដល់បណ្តាសារពាង្គកាយខុសគ្នានៅក្នុងប្រភេទតែមួយ ឬ ប្រភេទផ្សេងគ្នា និងបណ្តាសារពាង្គកាយរស់នៃគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ និងប្រភពទាំងអស់ រួមទាំងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដែនដីគោក ដែនសមុទ្រ ដែនទឹកសាប និងបណ្តាទំនាក់ទំនងអេកូឡូស៊ី ដែលនៅក្នុងនោះមានប្រពន្ធ័អេកូឡូស៊ីទាំងនេះ ។

ធនធានធម្មជាតិ : សំដៅដល់ចំណែកមួយនៃបរិស្ថានធម្មជាតិ មានជាអាទិ៍ ដីធ្លី ទឹក អាកាស ខ្យល់ ភូតគាម ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី រ៉ែ ថាមពល ប្រេងកាត និងឧស្ម័ន ថ្ម និងខ្សាច់ ត្បូងថ្ម ព្រៃឈើ និងអនុផលព្រៃឈើ ពពួកសត្វព្រៃ មច្ឆាជាតិ ធនធានជលផល ។

ប្រភេទកម្រ : សំដៅដល់ប្រភេទទាំងឡាយណាដែលមានចំនួនតិចតួច ប៉ុន្តែវាពុំស្ថិតនៅក្នុងភាពគ្រោះថ្នាក់ផុតពូជភ្លាមៗទេ ។ ជាទូទៅប្រភេទទាំងនោះ គេតែងជួបប្រទះក្នុងបណ្តាភាវៈប្រចាំទីក្នុងជម្រកពិសេសណាមួយ ឬ ស្ថិតនៅរាយប៉ាយយ៉ាងរង្វើលនៅលើតំបន់ដីធំល្វឹងល្វើយ ។

ប្រភេទជិតផុតពូជ : សំដៅដល់ពពួកសត្វ ឬ រុក្ខជាតិ ដែលអាចវិនាសសាបសូន្យបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលបរិស្ថានដោយធម្មជាតិ ឬ ការធ្វើអាជីវកម្មផ្ទាល់របស់មនុស្ស ការខូចខាតហិនហោចជម្រក ការគម្រាមកំហែងពីប្រភេទដទៃទៀត ការប្រែប្រួលបណ្តាញអាហារ ការបំពុល ឬ បណ្តាលមកពីបន្សំនៃកត្តាទាំងនេះ ។

ប្រពន្ធ័អេកូឡូស៊ី : សំដៅដល់សំណុំអន្តរអំពើចម្រុះនៅលើផ្ទៃដីមួយជាក់លាក់រវាងបណ្តាភាវៈមានជីវិត (សារព័ន្ធរុក្ខជាតិ សត្វមីក្រូសរីរាង្គ) ជាមួយនឹងមជ្ឈដ្ឋានគ្មានជីវិត(អាកាសធាតុ មីក្រូអាកាសធាតុ ដី ទឹក) ដែលបង្កនូវស្ថាបនកម្មរបស់បរិស្ថាន និងជាឯកតាបំពេញមុខងារមួយនៅលើសំបកផែនដី ។ មនុស្សរួមជាមួយសំបកផែនដី ។ មនុស្សរួមជាមួយតម្រូវការផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ប្រពៃណី វប្បធម៌ និងបរិស្ថាន ក៏ជាផ្នែកចម្រុះរួមមួយនៃបណ្តាប្រព័ន្ធមជ្ឈដ្ឋានព្រៃឈើដែរ ។

តំបន់ស្នូល ៖ សំដៅដល់តំបន់ដែលមានតម្លៃខ្ពស់ សម្រាប់ការអភិរក្ស ប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិ ដែលកម្រ ជិតផុតពូជ ទទួលរងគ្រោះថ្នាក់ គម្រាមកំហែងហើយនិងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីផុយស្រួយ ។

-ការចេញ ចូលតំបន់នេះត្រូវហាមឃាត់ លើកលែងតែមន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ដែលមានភារកិច្ច ។

-អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រធម្មជាតិក្នុងគោលបំណងការពារនិងអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ ជីវៈចម្រុះ និងបរិស្ថាន ត្រូវមានការអនុញ្ញាតជាមុនពីក្រសួងបរិស្ថាន ។

តំបន់អភិរក្ស ៖ សំដៅដល់តំបន់ស្ថិតនៅជាប់នឹងតំបន់ស្នូល ដែលមានតម្លៃខាងការអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីតំបន់ទីជម្រាល និងតំបន់ដែលមានលក្ខណៈទេសភាពធម្មជាតិ ។

-ការចេញ ចូលតំបន់នេះ ត្រូវមានការអនុញ្ញាតជាមុនពីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិនៅនឹងកន្លែង ។

-ការប្រើប្រាស់អនុផលធនធានធម្មជាតិ សម្រាប់ជីវភាពរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានជនជាតិដើមភាគតិច និងមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ខ្លាំងដល់ជីវៈចម្រុះ ត្រូវស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យហ្មត់ចត់បំផុត ។

តំបន់ប្រើប្រាស់ដោយចីរភាព ៖ សំដៅដល់តំបន់ដែលមានតម្លៃផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចជាតិខ្ពស់បម្រើដល់ការគ្រប់គ្រង និងអភិរក្សតំបន់ ការពារធម្មជាតិផ្ទាល់ និងចូលរួមលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិដើមភាគតិច ។ តំបន់ប្រើប្រាស់ដោយចីរភាពរួមមាន ៖

-តំបន់អភិរក្សវប្បធម្មជាតិ និងបេតិកភណ្ឌ

-តំបន់ទេសចរណ៍ធម្មជាតិ

-តំបន់អភិរក្សសត្វព្រៃ និងសេវាកំសាន្ត

-តំបន់ស្តារធនធានជីវៈចម្រុះ

-សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ

-តំបន់រុក្ខឧទ្យាន

-តំបន់អភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ រួមមានៈ ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ អាងស្តុកទឹក វារីអគ្គីសនី បង្គោលចរន្តអគ្គីសនី

-តំបន់ភូគព្ភសាស្ត្រ

-តំបន់អាជីវកម្មជំរុក្ខជាតិ អនុគ្រោះដល់បរិស្ថានធម្មជាតិ ក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ និងតំបន់ជុំវិញ ។

តំបន់សហគមន៍មូលដ្ឋាន : សំដៅដល់តំបន់បម្រើឱ្យការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គមរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិដើមភាគតិច ដែលមានសកម្មភាពស្រាប់រួមមានលំនៅដ្ឋាន ស្រែ និងចំការ ។ ការចេញលិខិត ឬប័ណ្ណសម្គាល់សិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លី ឬ ការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ដីធ្លីនៅក្នុងតំបន់នេះ ត្រូវមានការបញ្ជាក់យល់ព្រមជាមុនពីក្រសួងបរិស្ថាន ។

សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ : សំដៅដល់ការចូលរួមរបស់ប្រជាសហគមន៍មូលដ្ឋាន ឬជនជាតិដើមភាគតិចក្រោមរូបភាពរចនាសម្ព័ន្ធជ្រើសតាំងរដ្ឋបាលមួយ ដែលមានការទទួលស្គាល់ពីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ក្នុងគោលបំណងចូលរួមរៀបចំគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់ជាក់លាក់ណាមួយនៃតំបន់ការពារធម្មជាតិប្រកបដោយនិរន្តរភាព សំដៅចូលរួមលើកកម្ពស់ជីវភាពរបស់ប្រជាសហគមន៍មូលដ្ឋាន ឬ ជនជាតិដើមភាគតិច ។

តំបន់ការពារធម្មជាតិ : សំដៅដល់តំបន់នៃដែនដីសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋរួមមាន : ដែនដីគោក ឬ ដែនទឹក រួមទាំងឆ្នេរសមុទ្រ និងសមុទ្រស្ថិតនៅក្នុងតំបន់ដែលទទួលស្គាល់ដោយបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ឬ តំបន់ដែលបង្កើតថ្មី ក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ។ តំបន់ទាំងនោះមានសារៈសំខាន់ទាំងផ្នែករូបសាស្ត្រ និងផ្នែកជីវសាស្ត្រ ដែលតម្រូវឱ្យមានការគ្រប់គ្រងតាមច្បាប់ក្នុងបំណងការពារ និងថែទាំ ជីវៈចម្រុះ ធនធានធម្មជាតិនិងធនធានវប្បធម៌ហើយត្រូវបានគ្រប់គ្រងប្រកបដោយនិរន្តរភាពគ្រប់ជំនាន់ ដើម្បីផលប្រយោជន៍បរិស្ថាន សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច ។

ឧទ្យានជាតិ : សំដៅដល់តំបន់ធម្មជាតិក្នុងដែនដីគោក និង/ ឬ ដែនទឹក ដែលត្រូវបានកំណត់ដើម្បី :

ក-ការពារតួនាទីខាងផ្នែកប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីមួយ ឬ ច្រើន របស់តំបន់ដែលបានកំណត់ សម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់មនុស្សគ្រប់ជំនាន់។

ខ-កំរិតដល់ការប្រើប្រាស់ ដែលអាចធ្វើឱ្យខូចខាត ឬ បំផ្លិចបំផ្លាញដល់ធនធានជីវៈចម្រុះ ធនធានធម្មជាតិ ធនធានវប្បធម៌ និងមុខងារតួនាទីរបស់តំបន់នោះជាមួយនឹងគោលបំណងនៃការកំណត់តំបន់ ។

គ-ផ្តល់ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការកំសាន្ត ការទស្សនា ការអប់រំ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ និងជំនឿ ដែលគ្រប់សកម្មភាពទាំងនេះ ពុំបង្កការគម្រាមកំហែងដល់បរិស្ថានធម្មជាតិ និងវប្បធម៌ នៅក្នុងមូលដ្ឋាន ។

ដែនជម្រកសត្វព្រៃ : សំដៅដល់តំបន់ក្នុងដែនដីគោក ឬ ដែនទឹក ដែលតម្រូវឱ្យមានការធ្វើអន្តរាគមន៍យ៉ាងសកម្មសម្រាប់បំពេញគោលបំណងគ្រប់គ្រង ដើម្បីធានាឱ្យមានការថែទាំទីជម្រក និង/ ឬ ដើម្បីបំពេញល័ក្ខខ័ណ្ឌចាំបាច់សម្រាប់ប្រភេទណាមួយនៃសត្វ ឬ រុក្ខជាតិ ។

តំបន់ប្រើប្រាស់ច្រើនយ៉ាង : សំដៅដល់តំបន់ក្នុងដែនដីគោក និង/ ឬ ដែនទឹក ដែលក្នុងនោះមានសម្បូណ៍ដោយប្រព័ន្ធធម្មជាតិ ដែលពុំទាន់រងការបំផ្លិចបំផ្លាញ និងដែលតម្រូវឱ្យមានសកម្មភាពគ្រប់គ្រង ដើម្បីធានាការការពារ និងការថែទាំធនធានជីវៈចម្រុះ និងប្រព័ន្ធអេកូ-ឡូស៊ីសម្រាប់ពេលយូរអង្វែង ។ ទន្ទឹមនឹងនោះដែរអាចផ្តល់ផលិតផលនិងសេវាកម្មធម្មជាតិសម្រាប់ការប្រើប្រាស់តាមតម្រូវការរបស់សហគមន៍ ។

តំបន់ការពារទេសភាព : សំដៅដល់តំបន់នៃដែនដីគោក និង/ ឬ ដែនទឹក ដែលតំបន់នោះទទួលរងអន្តរអំពើរបស់មនុស្ស ទៅលើធម្មជាតិ ដោយបង្កើតបានជាតំបន់ ដែលមានលក្ខណៈប្លែកខាងផ្នែកសោភ័ណភាពធម្មជាតិ ឬ កេរ្តិ៍អេកូឡូស៊ី ឬ វប្បធម៌ និងជាទូទៅសម្បូណ៌ដោយជីវៈចម្រុះ ។ ការថែរក្សាអន្តរអំពើជាប្រពៃណីបែបនេះ មានសារៈសំខាន់ជាអាយុជីវិតចំពោះកិច្ចការពារ ថែរក្សា និងការវិវឌ្ឍតំបន់បែបនេះ ។

តំបន់បេតិកភណ្ឌធម្មជាតិ ៖ សំដៅដល់តំបន់ក្នុងដែនដីគោក និង/ ឬ ដែនទឹកដែលតំបន់នោះមានលក្ខណៈពិសេសពីធម្មជាតិ ឬ ពាក់កណ្តាលកែច្នៃធម្មជាតិ និងមានតម្លៃលេចធ្លោ ឬប្លែកពីគេ ដោយសារតំបន់នោះមានដោយកម្រមានគុណភាពជាតំណាងឱ្យប្រព័ន្ធធម្មជាតិនានា ឬ មានគុណភាពខាងផ្នែកសោភ័ណភាព ឬ សារៈសំខាន់ខាងផ្នែកវប្បធម៌ ។

តំបន់ឧបនីយជីវមណ្ឌល ៖ សំដៅដល់តំបន់តំណាងឱ្យប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីមានសារៈសំខាន់និងពុំរងនូវការខូចខាតខ្លាំង ហើយពទ្ធ័ជុំវិញទៅដោយតំបន់ប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាព ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានសកម្មភាពមនុស្ស ក្នុងកម្រិតមួយជាកំណត់ ។

តំបន់រ៉ាមសារ ៖ សំដៅដល់តំបន់ដីសើម ដែលគេចាត់ទុកថា ជាតំបន់មានសារៈសំខាន់ផ្នែកអេកូឡូស៊ី ឬ ជីវៈចម្រុះជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ ។

តំបន់ដីសើម ៖ សំដៅដល់តំបន់មានលក្ខណៈជាវាលភក់ វាលល្បាប់ តំបន់មានរុក្ខជាតិពុករលួយ ទីដែលមានទឹកក្នុងលក្ខណៈធម្មជាតិ ឬ សិប្បនិម្មិត តំបន់មានទឹកលិចជាអចិន្ត្រៃយ៍ ឬ តាមរដូវ ឬ ទឹកនឹង ឬ ទឹកហូរ ឬ ទឹកភ្សារ រួមទាំងតំបន់សមុទ្រដែលមានជម្រៅមិនលើសពី៦ម៉ែត្រ ក្នុងពេលទឹកនាចតាបបំផុត ។

ឧទ្យានជាតិសមុទ្រ ៖ សំដៅដល់តំបន់ឆ្នេរសមុទ្រទទួលឥទ្ធិពលជំនោរសមុទ្រលាយឡំជាមួយនឹងទឹកពីព្រៃភ្នំ រួមទាំងកោះ គ្របដណ្តប់ដោយព្រៃឈើ រុក្ខជាតិ សត្វព្រៃ និងមច្ឆាជាតិគ្រប់ប្រភេទមានលក្ខណៈប្រវត្តិសាស្ត្រ និងតម្លៃវប្បធម៌ ហើយតំបន់នេះត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់ និងគ្រប់គ្រងឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ។

តំបន់ការពារធម្មជាតិថ្នាក់ខេត្ត-ក្រុង ៖ សំដៅដល់តំបន់ដីគោក ទឹកសាប សមុទ្រ កោះដែលត្រូវបានការពារ គ្រប់គ្រងក្នុងគោលបំណងការពារ និងអភិរក្សធនធានជីវៈចម្រុះ ប្រពៃណីវប្បធម៌ ជំនឿ សាសនា ដែលមាននៅក្នុងតំបន់នោះ និងប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិឱ្យមាននិរន្តរភាព ។ សហគមន៍មូលដ្ឋាននឹងទទួលផលប្រយោជន៍ជាចម្បងពីការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិថ្នាក់ខេត្ត ក្រុងនេះ ។

តំបន់ឆ្នេរសមុទ្រ ៖ សំដៅដល់តំបន់ដីគោកដែលស្ថិតនៅជាប់សមុទ្រ និងទទួលរងឥទ្ធិពលនៃសមុទ្រមាននៅខេត្តកំពត កោះកុង ក្រុងព្រះសីហនុ និងក្រុងកែប ដោយរួមបញ្ចូលទាំងបូរណភាពដែនសមុទ្រ ដែលលាតសន្ធឹងដល់ព្រំប្រទល់តំបន់សេដ្ឋកិច្ចផ្តាច់មុខរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ជនជាតិដើមភាគតិច ៖ សំដៅដល់អ្នកស្រុកដើមដែលរស់នៅតំបន់ភ្នំភាគច្រើនចិញ្ចឹមជីវិតដោយប្រព័ន្ធកសិកម្មពនេចរ និងប្រកបរបរបន្ថែមផ្សេងទៀត ដូចជាការបរបាញ់ ការនេសាទ និងការប្រមូលផល អនុផលធនធានធម្មជាតិជាដើម ។

និរន្តរភាព ៖ សំដៅដល់ការមិនបង្កឱ្យមានភាពរេចរិលជាអចិន្ត្រៃយ៍ ឬ ជាបន្តបន្ទាប់ ឬ ការថយចុះនូវគុណភាពនៃប្រភេទសារពាង្គកាយរស់ ឬ គុណភាពនៃធនធានដទៃទៀតដែលស្ថិតនៅក្រោមរូបភាពនៃការប្រើប្រាស់ជាទ្រង់ទ្រាយតូចក្តី ធំក្តី ។

ទេសចរណ៍ធម្មជាតិ ៖ សំដៅដល់សេវាកម្មទេសចរណ៍នានា ដែលមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថានធម្មជាតិជុំវិញតំបន់ទេសចរណ៍ និងមានរូបភាពនិន្នាការបម្រើឱ្យសកម្មភាពអភិរក្ស ។

ការប្រើប្រាស់ជាលក្ខណៈប្រពៃណី ៖ សំដៅដល់ការប្រមូលឈើងាប់ដោយធម្មជាតិ អនុផលធនធានធម្មជាតិជាឱសថបុរាណ បន្លែ ផ្លែឈើ ការបរបាញ់សត្វព្រៃ ដែលច្បាប់អនុញ្ញាតដើម្បីបំពេញតម្រូវការម្ហូបអាហារក្នុងរង្វង់គ្រួសារតែប៉ុណ្ណោះ ។